

Nr 192.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående understöd af telegrafmedel åt änkan Johanna Charlotta Larsson, född Löfgren; gifven Stockholms slott den 19 april 1912.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att änkan Johanna Charlotta Larsson, född Löfgren, må från och med den 1 mars 1912, så länge hon lefver ogift, af telegrafverkets medel uppbära ett årligt understöd till belopp af 640 kronor att utbetalas i den ordning, som gäller för fyllnadspensioner från telegrafverket.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Axel Schotte.

Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 19 april 1912.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,
 Statsråden PETERSSON,
 SCHOTTE,
 BERG,
 BERGSTRÖM,
 friherre ADELSWÄRD,
 PETRÉN,
 STENSTRÖM,
 LARSSON,
 SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Schotte anförde härefter:

I skrifvelse af den 26 mars 1912 har telegrafstyrelsen gjort framställning, bland annat, om beredande af årligt understöd åt förre föreståndaren för Vinga optiska telegrafstation Carl Georg Oscar Larssons änka Johanna Charlotta Larsson, född Löfgren.

Till stöd för framställningen har telegrafstyrelsen anført följande:

Carl Georg Oscar Larsson, född den 20 december 1846, anställdes den 1 april 1857 vid optiska telegrafstationen å Nya varfvet, förflyttades 1858 till stationen å Otterhällan i Göteborg, där han tjänstgjorde till 1860, då han återflyttades till Nya varfvet som förste telegrafist. Efter det Kungl. Maj:t, enligt nådigt bref den 30 december 1863, fastställt årlig stat för optiska telegrafverket på rikets västra kust, befordrades Larsson under år 1864 till ordinarie tjänsteman och förflyttades sam-

tidigt till Brännö såsom föreståndare för stationen därstädes. Under år 1866 befordrades han till korpral och förflyttades 1867 som stationsföreståndare till Nya varfvet, hvilken anställning han innehade till år 1871. I juli månad 1871 transporterades Larsson till Vinga som föreståndare för optiska stationen därstädes och öfvergick, då denna förändrades till elektrisk, till tjänstgöring vid elektriska telegrafverket, utan att dock erhålla ordinarie tjänst därstädes. Från och med den 1 oktober 1886 har Larsson till sin död den 25 februari 1912 tjänstgjort vid Göteborgs station och där uppehållit en vakant assistentbefattning. Vid sitt frånfalle hade Larsson således varit anställd i det optiska och det elektriska telegrafverkets tjänst under en tid af nära 55 år.

Genom nådigt bref den 21 oktober 1904 har Kungl. Maj:t medgifvit, att arfvodet till Larsson finge, tills vidare och så länge han kvarstode i tjänst, utgå med belopp, icke öfverstigande hvad som å staten finnes anslaget för assistent utan ålderstillägg, och enligt nådigt bref den 31 december 1907 förordnat, att arfvodet finge utgå med högst 2,700 kronor för år. Larssons arfvode har, med tillämpning af dessa föreskrifter, under de senaste åren utgått på följande sätt för år räknadt: intill den 1 november 1904 med 1,440 kronor, under tiden den 1 november 1904—den 31 december 1906 med 2,000 kronor, den 1 januari 1907—den 31 december 1909 med 2,200 kronor, den 1 januari 1910—den 31 december 1911 med 2,450 kronor samt från och med den 1 januari 1912 med 2,700 kronor.

Larsson har af sina öfverordnade erhållit det vitsord, att han städse på ett ytterst samvetsgrant och plikttroget sätt fullgjort sina tjänsteåligganden, och under nästlidet år täcktes Kungl. Maj:t tilldela Larsson medalj för nit och redlighet i rikets tjänst. Vid sitt frånfalle efterlämnade Larsson änkan Johanna Charlotta Larsson, född den 17 februari 1848.

Enligt ett vid skrifvelsen fogadt intyg af den 9 mars 1912 af folkskolläraren Karl Blomqvist m. fl. är änkan Larsson utblottad på alla medel och på grund af sjukdom och hög ålder urståndsatt att försörja sig.

Telegrafstyrelsen anför vidare, att, då änkan Larsson nu befinner sig i mycket bekymmersamma omständigheter och icke äger rätt till någon pension efter sin afidne man, styrelsen känt det som en bjudande plikt att söka åt henne utverka ett årligt understöd under hennes återstående lifstid. Storleken af detta understöd anser telegrafstyrelsen böra bestämmas till 640 kronor, eller det belopp, som från telegrafverkets änke- och pupillkassa utgår i pension till änka efter assistent. Föreståndaren Larsson hade nämligen, såsom ofvan anförts, alltsedan hösten

1886 bestridt assistentbefattning å Göteborgs station, där han tjänstgjort som vaktföreståndare å afdelningen för ankommande telegram, och i aflöningshänseende hade han, på sätt jämväl framgår af här ofvan åberopade nådiga bref angående hans löneförmåner, närmast varit likställd med assistent. Den omständigheten, att Larsson, såsom ej ordinarie tjänsteman vid telegrafverket, icke varit i tillfälle att göra inbetalningar till änke- och pupillkassan för beredande af pension åt sin änka, torde med anledning af hans långa tjänstgöringstid icke böra medföra, att pensionen för änkan nedsättes under beloppet af pensionen för änka efter assistent.

I samma skrifvelse har styrelsen gjort framställning om understöd åt linjearbetaren Frans Magnus Lindbergs änka och barn. Härom anför styrelsen. Frans Magnus Lindberg, född den 4 oktober 1879, antogs i telegrafverkets tjänst den 24 september 1906 och afled den 1 mars 1912 genom olyckshändelse. Vid denna tillgick så, att Lindberg, som jämte tre andra arbetare var sysselsatt med resning af nio meters telefonstolpar vid Älfsjö och som därvid skötte stolpgaffeln, vid en stolpes resande råkade halka och blef kvarliggande framstupa på marken, hvarvid den fallande stolpen föll öfver honom och träffade honom i veka lifvet, så att döden nästan omedelbart följde.

Lindberg uppbar en dagaflöning af 4 kronor 75 öre eller, med beräkning af 300 arbetsdagar om året, en årlig aflöning af 1,425 kronor.

Af linjedirektören i Stockholm har Lindberg erhållit det vitsord, att han de senaste åren på egen hand utfört åtskilliga såväl nyanläggnings- som reparationsarbeten, att han varit en i sitt yrke fullt hemmastadd, duglig och samvetsgrann arbetare samt att intet varit att anmärka mot hans uppförande.

Vid sitt frånfälle efterlämnade Lindberg änkan Gerda Matilda Lindberg, född den 24 maj 1879, samt två minderåriga barn, Frans Gustaf Ture, född den 5 maj 1907, och Carl Fritiof Walter, född den 11 mars 1910. Af ett bifogadt intyg af den 13 mars 1912 från kyrkoherden i Ösmo, jämväl ordförande i Ösmo kommunalnämnd och kommunalstämma, framgår, att änkan och barnen varit för sitt uppehälle helt och hållet beroende af mannens och faderns arbete och nu, då enskild förmögenhet icke finnes, äro alldeles medellösa.

Styrelsen anför nu, att då det olycksfall, som medfört Lindbergs död, föranledts af hans arbete i telegrafverkets tjänst, anser styrelsen det vara telegrafverkets plikt att bereda årligt understöd åt hans änka

och barn. Detta understöd bör, enligt styrelsens åsikt, till barnens trygghet mot ekonomiskt bekymmer, utgå på enahanda sätt och villkor, som i Kungl. Maj:ts nådiga reglemente för telegrafverkets änke- och pupillkassa den 17 juni 1908 bestämts att gälla för pensioner från nämnda kassa, eller sålunda att änkan, så länge hon lefver ogift, och barnen, intill dess de fyllt 18 år, äga uppbära understödet, änkan den ena hälften och barnen den andra hälften, och att, om änkan aflider eller träder i nytt gifte, barnen, ett eller båda, äga under ofvannämnda tid uppbära understödet i dess helhet. Beträffande understödets belopp torde detta lämpligen böra bestämmas till 300 kronor.

Med åberopande af hvad sålunda anförts har telegrafstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva, att förre föreståndaren för Vinga optiska telegrafstation Carl Georg Oscar Larssons änka Johanna Charlotta Larsson, född Löfgren, må, att räknas från och med den 1 mars 1912, af telegrafverkets medel uppbära, så länge hon lefver ogift, ett årligt understöd till belopp af 640 kronor, samt att linjearbetaren Frans Magnus Lindbergs änka Gerda Matilda Lindberg, född Hellström, och deras barn Frans Gustaf Ture och Carl Fritiof Walter må, att räknas jämväl från den 1 mars 1912, af telegrafverkets medel uppbära, på sätt och under tid, som här ofvan angifvits, ett årligt understöd af 300 kronor.

I statsrådsprotokollet för den 22 mars 1912 angående ändring i af-
löningsreglementet för tjänstemän vid telegrafverket samt fastställande af
telegrafverkets stat för driftkostnader år 1913 erinrade jag, att hittills
pensioner åt änkor efter personer med extra ordinarie anställning i tele-
grafverkets tjänst beviljats endast i särskilda undantagsfall. Ett sådant
undantagsfall synes mig nu föreligga beträffande änkan Larsson. Med
afseende såväl å mannens synnerligen långa tjänstetid i telegrafverkets
tjänst som änkans höga ålder och utblottade tillstånd torde det vara
statsverkets plikt att här träda emellan. Mot det af telegrafstyrelsen
föreslagna beloppet kan jag icke göra någon anmärkning. Oaktadt
Larsson icke gjort någon inbetalning till verkets änke- och pupillkassa,
läser hans långa tjänstetid böra föranleda, att pensionen åt hans änka
icke nedsättes under det af styrelsen föreslagna beloppet.

Departements-
chefen.

Hvad däremot angår understöd åt arbetaren Lindbergs änka och barn torde, att döma af styrelsens redogörelse för den olyckshändelse, hvaraf Lindberg ljutit döden, vara otvifvelaktigt, att nämnda olycksfall drabbat Lindberg under sådana omständigheter, att enligt 1901 års lag angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete statsverket

är skyldigt att utgifva årlig lifränta till hans änka och barn med tillhoppa 240 kronor.

Då statens understödsplikt således i detta fall är i lag reglerad, torde man väl böra stanna därvid. Några särskilda skäl för den af styrelsen begärda ökningen af nyssnämnda belopp med 60 kronor till 300 kronor hafva icke af styrelsen förebragts. Ankan Lindberg, som icke uppgifvits vara till arbete oförmögen och ännu icke fyllt 33 år, torde få antagas kunna bidra till sitt och barnens uppehälle. Då den i lag bestämda lifräntan torde af styrelsen kunna utbetalas utan särskildt bemyndigande, synes den nu föreliggande framställningen, i hvad den afser änkan Lindberg, icke böra föranleda till någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

På grund af hvad jag sålunda anført får jag hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva,

att änkan Johanna Charlotta Larsson, född Löfgren, må från och med den 1 mars 1912, så länge hon lefver ogift, af telegrafverkets medel uppbära ett årligt understöd till belopp af 640 kronor att utbetalas i den ordning, som gäller för fyllnadspensioner från telegrafverket.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Krónprinsen Regenten lämna sitt bifall samt förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflämnas.

Ur protokollet:

Niklas A. Lindhult.